

**SZKOLNY PROGRAM
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNY**

**SZKOŁA PODSTAWOWA
Z ODDZIAŁAMI INTEGRACYJNYMI NR 22
W KRAKOWIE**

2023/2024

SPIS TREŚCI

- I. WSTĘP.
- II. KONCEPCJA WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI W SZKOLE.
- III. CELE OGÓLNE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI SZKOLNEJ.
- IV. STANDARDY WYMAGAŃ wobec działań wychowawczo – profilaktycznych.
- V. WARTOŚCI WYCHOWAWCZE WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO.
- VI. ZADANIA WYCHOWAWCZE SZKOŁY.
 1. Sytuacje wychowawczo –profilaktyczne inspirowane i organizowane w szkole.
 2. Wychowanie poprzez budowanie rytuału szkolnego.
 3. Ogólne zasady współżycia w szkole.
 4. System motywacyjny wychowania.
- VII. TWORZENIE MIĘDZYKULTUROWEJ PRZESTRZENI W SZKOLE - WŁĄCZANIE UCZNIÓW - OBCOKRAJOWCÓW W EDUKACJĘ SZKOLNĄ
- VIII. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ ZADAŃ WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH.
- IX. ZASADY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z RODZICAMI.
 1. Przepływ informacji pomiędzy rodzicami i nauczycielami.
 2. Powinności szkoły wobec rodziców (opiekunów).
 3. Powinności rodziców (opiekunów) wobec szkoły.
 4. Oczekiwania rodziców (opiekunów) wobec szkoły.
- X. METODY I FORMY WYCHOWAWCZE STOSOWANE W SZKOLE.
- XI. WYKORZYSTANIE SZKOLNEGO MONITORINGU WIZYJNEGO DLA WZMOCNIENIA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH SZKOŁY.
- XII. CELE, ZADANIA, PRZEWIDYWANE EFEKTY W DZIAŁANIACH WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH SZKOŁY.
- XIII. OGÓLNE ZADANIA PERSONELU SZKOLNEGO W PROFILAKTYCE SZKOLNEJ.
- XIV. OGÓLNE ZADANIA UCZNIÓW.
- XV. OGÓLNE ZADANIA RODZICÓW.
- XVI. MATRYCA DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYM.

XVII. CHARAKTERYSTYKA PROPONOWANYCH DZIAŁAŃ

1. Działania edukacyjne skoncentrowane na uczniach
2. Działania edukacyjne skoncentrowane na rodzicach
3. Działania edukacyjne skoncentrowane na personelu szkolnym
4. Działania treningowe skoncentrowane na uczniach
5. Działania treningowo – warsztatowe skoncentrowane na personelu szkolnym
6. Działania psychoedukacyjne skoncentrowane na uczniach
7. Działania psychoedukacyjne skoncentrowane na personelu szkolnym
8. Działania psychoedukacyjne skoncentrowane na rodzicach.

XVIII. PROCEDURA EWALUACYJNA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO.

I. WSTĘP

W myśl art. 26 ustawy Prawo oświatowe:

ust. 1. Szkoły oraz placówki, o których mowa w art. 2 pkt 3–5, 7 i 8, realizują program wychowawczo-profilaktyczny obejmujący:

1. treści i działania o charakterze wychowawczym skierowane do uczniów
2. treści i działania o charakterze profilaktycznym skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

ust. 2. Program wychowawczo-profilaktyczny opracowuje się na podstawie wyników corocznej diagnozy w zakresie występujących w środowisku szkolnym potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych. ust. 3. Diagnozę, o której mowa w ust. 2, przeprowadza dyrektor szkoły lub placówki albo upoważniony przez niego pracownik szkoły lub placówki.

Zgodnie z wymienioną regulacją ustawową program wychowawczo-profilaktyczny obejmuje dwa obszary:

- treści i działania o charakterze wychowawczym, skierowane do uczniów;
- treści i działania o charakterze profilaktycznym, dostosowane do potrzeb rozwojowych uczniów, przygotowane w oparciu o przeprowadzoną diagnozę potrzeb i problemów występujących w danej społeczności szkolnej, skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców.

Integracja obu programów polega na całościowym i spójnym podejściu do wychowania i profilaktyki w szkole zarówno w obszarze wzmacniania czynników chroniących, jak i ograniczania wpływu czynników ryzyka. Szkoła, świadoma znaczenia skutecznego wychowania i efektywnej profilaktyki, opracowuje własny i niepowtarzalny program wychowawczo-profilaktyczny, co wymaga:

- znajomości środowiska;
- identyfikacji sukcesów wychowawczych i profilaktycznych;
- identyfikacji porażek wychowawczych i profilaktycznych;
- diagnozy potrzeb i problemów wychowawczych;
- wiedzy na temat skutecznych i nieskutecznych oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych;
- bilansu możliwości i trudności uczniów;
- diagnozy funkcjonowania uczniów w środowisku szkolnym (wiedzy na temat zachowań problemowych oraz tego, co chroni uczniów w szkole);

- wiedzy na temat zasobów szkolnych;
- znajomości lokalnej społeczności i środowiska;
- znajomości oczekiwań i potrzeb rodziców i nauczycieli;
- wniosków z doświadczeń płynących ze współpracy z zewnętrznymi specjalistami wspierającymi szkołę.

Niniejszy Program opracowany został na podstawie wniosków z przeprowadzonej diagnozy w zakresie potrzeb rozwojowych uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, szczególnie w zakresie zdrowia psychicznego.

Sytuacja wojenna, związany z tym masowy migracyjny napływ uczniów z Ukrainy, stały się jednym z najważniejszych i najtrudniejszych wyzwań przed jakim stanęła szkoła. Bardzo ważnym elementem wychowawczo – profilaktycznym okazało się włączenie uczniów pochodzących z Ukrainy do edukacji w polskiej szkole, zaplanowanie działań w kierunku zapewnienia bezpieczeństwa psychicznego każdego ucznia, niwelowania lęków wywołanych wojną, poszukiwania sposobów nawiązanie dobrych relacji, tworzenia sprzyjającej atmosfery do osiągnięcia sukcesów edukacyjnych.

II.KONCEPCJA WYCHOWANIA W SZKOLE

Najważniejszą wartością, jaką preferujemy w naszej szkole jest dobro dziecka, czyli stwarzanie każdemu dziecku szans rozwojowych zgodnie z jego indywidualnymi predyspozycjami i potrzebami. Uznajemy, że, że wychowanie i profilaktyka w naszej szkole polega na mądrym towarzyszeniu dziecku na drodze w jego rozwoju i stworzeniu mu wartościowego środowiska wychowawczego.

Podstawowym zadaniem szkoły jest wspomaganie ucznia w rozwoju psychicznym, fizycznym, społecznym i duchowym. W podejmowaniu działań wychowawczo-profilaktycznych kładziemy nacisk na przygotowanie ucznia do czynnego udziału w życiu publicznym, poszerzenie wiedzy o prawach dziecka, człowieka (obywatela), współodpowiedzialności za siebie i innych.

W Szkole Podstawowej z Oddziałami Integracyjnymi Nr 22 w Krakowie jako wykładnię profilaktyki przyjmujemy definicję jaką podał E.T. Duffy. Wg niego „profilaktyka” to proces, który wspiera zdrowie przez umożliwianie ludziom uzyskania pomocy potrzebnej im do konfrontacji ze złożonymi, stresującymi warunkami życia oraz przez umożliwienie jednostkom osiągnięcia subiektywnie satysfakcjonującego, społecznie akceptowanego i bogatego życia.

Tak rozumiana profilaktyka obejmuje dwa wymiary:

1. Promowanie zdrowia i rozwoju jednostki.
2. Przeciwdziałanie szkodliwym wpływom takim jak:
 - ryzyko utraty zdrowia i bezpieczeństwa;
 - destrukcyjne środowisko rówieśnicze;
 - dysfunkcyjna rodzina;
 - stresy szkolne;
 - przemoc;
 - izolacja i wykluczenie;
 - niewłaściwa opieka;
 - trudności materialne;
 - brak pomocy np. w sytuacjach kryzysowych.

III. CELE OGÓLNE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI SZKOLNEJ

1. Dostarczanie prawdziwych i rzetelnych informacji o zjawisku, którego profilaktyka dotyczy.
2. Kształtowanie świadomych wzorców zachowań prospołecznych, prozdrowotnych i konsumpcyjnych,
3. Kształtowanie umiejętności intrapersonalnych, a w szczególności: samoświadomości, samooceny i samodyscypliny.
4. We współpracy z rodzicami i specjalistami tworzenie klimatu dla poznawania i rozumienia potrzeb uczniów z niepełnosprawnością.
5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
6. Rozwijanie umiejętności interpersonalnych, a w szczególności: umiejętności empatycznych, współpracy, komunikowania się oraz rozwiązywania konfliktów.
7. Rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji oraz rozwiązywania problemów, obejmujące między innymi zdolność do wybierania pozytywnych, a nie negatywnych wzorców i stylów życia.
8. Rozwijanie związków z grupą społeczną i poczucia odpowiedzialności za grupę, do której się należy (rodzina, rówieśnicy, lokalna społeczność, ogół społeczeństwa).
9. Rozwijanie dojrzałej odpowiedzialności, jako właściwego wzorca ról do naśladowania przez innych (obejmującej między innymi: styl życia, postawy wobec używania

środków odurzających, podejmowanie decyzji, korzystanie z elektronicznych źródeł informacji i komunikacji itd.).

10. Rozwijanie środowiska rodzinnego, rówieśniczego, które podnosiłyby jakość życia jego członków.
11. Kształtowanie reguł i zasad obowiązujących w szkole w taki sposób, aby były one zgodne z potrzebami uczniów (w tym specyficznych potrzeb wynikających z rodzaju niepełnosprawności) i wspierały pozytywne wzorce i style życia.
12. Umożliwianie wczesnego rozpoznawania, diagnozowania zagrożeń oraz rozwijania strategii przeciwdziałania, bazujących na znajomości przyczyn zachowań dysfunkcyjnych wśród dzieci i młodzieży.
13. Tworzenie bogatej oferty pozytywnych form spędzania czasu jako alternatywy dla działań ryzykownych uwzględniającej potrzeby i możliwości uczniów niepełnosprawnych.

IV. STANDARDY WYMAGAŃ wobec działań wychowawczo - profilaktycznych

SZKOLNY PROGRAM WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNY uwzględnia kryterium wieku i kryterium treści a więc określa:

- jaką wiedzę dziecko winno posiadać w określonym przedziale wieku
- jakie wartości preferować
- jakimi umiejętnościami powinno się wykazywać w codziennym życiu.

Szkolny Programem Wychowawczo – Profilaktyczny jest obowiązującym programem szkolnym realizowanym przez każdego nauczyciela z udziałem uczniów, pracowników administracji i obsługi oraz z udziałem rodziców.

1. Dzieci klas O-III

W tym okresie życia dzieci po raz pierwszy są wystawione na intensywne oddziaływania świata zewnętrznego i prowokowane do samodzielnego radzenia sobie z różnymi nieznanymi dotąd trudnościami. Świadomość „ja” przeważa jeszcze nad świadomością „my”, myślenie ma charakter konkretny i opiera się głównie na osobistym doświadczeniu dziecka.

Zatem profilaktyka w tym wieku musi:

- *opierać się na osobistym doświadczeniu,*

- *jej głównym celem powinno być podkreślanie potrzeby bycia zdrowym lub dążenia do poprawy sprawności pomimo choroby lub niepełnosprawności i posiadania dobrego samopoczucia (również poprzez eliminację środków uzależniających, właściwe korzystanie z IT).*

Standardy wymagań:

Pod koniec klasy trzeciej dzieci powinny wiedzieć:

- co to są substancje psychoaktywne, a w szczególności: alkohol, nikotyna i te, których nazwy znają;
- jakie są różnice między pożywieniem, trucizną, lekami i nielegalnymi środkami odurzającymi;
- że niektóre lekarstwa mogą pomóc w czasie choroby (wtedy, gdy są przepisywane przez lekarza i podawane przez rodziców, pielęgniarkę lub inną odpowiedzialną osobę dorosłą), ale że lekarstwa są też środkami odurzającymi i mogą zaszkodzić, gdy są używane niewłaściwie;
- że ludzie mogą się uzależnić od alkoholu, nikotyny i innych środków odurzających, a także Internetu, gier komputerowych, zakupów, ale są również sposoby, aby pomagać osobom uzależnionym;
- jak unikać nieznanych i potencjalnie niebezpiecznych przedmiotów, pojemników i substancji;
- na czym polegają zdrowe nawyki (również w zakresie korzystania z elektronicznych komunikatorów);
- jak unikać żywności przetworzonej i napojów z zawartością kofeiny,
- że każdy człowiek jest odpowiedzialny za własne zdrowie i dobre samopoczucie /dzieci dzielą tę odpowiedzialność z rodzicami/;
- którzy dorośli (w szkole i poza nią) są osobami, u których można szukać pomocy w trudnych sytuacjach;
- jakie zasady dotyczące środków odurzających oraz korzystania z elektronicznych komunikatorów obowiązują w domu i w szkole, oraz rozumieć, dlaczego one obowiązują i że należy ich przestrzegać.
- jakie normy i zasady dotyczące funkcjonowania społecznego, korzystania z IT obowiązują w szkole, oraz rozumieć, dlaczego zostały wprowadzone i należy ich przestrzegać.

W zakresie wartości dzieci w tym wieku zaczynają wykształcać poczucie odpowiedzialności za siebie i innych, co obejmuje między innymi odpowiedzialność za ujawnianie przed dorosłymi wszystkiego tego, co zagraża ich bezpieczeństwu, zdrowiu lub życiu.

Pod koniec klasy trzeciej dzieci powinny posiadać zdolność:

- rozumienia, że każdy człowiek jest osobą niepowtarzalną i wartościową,
- stosowania własnych praw i rozumienia obowiązków (dziecko powinno mieć świadomość, że dotyczą one nie tylko własnej osoby, ale również kolegów i koleżanek),
- spostrzegania i rozumienia, że działania jednej osoby wpływają na działania i samopoczucie drugiej,
- ponoszenia odpowiedzialności za młodsze dzieci, chore lub z niepełnosprawnością i służenia im stosowną pomocą,
- rozpoznawania i unikania osób obcych, które im zagrażają,
- przeciwstawiania się temu wszystkiemu, co może spowodować ich krzywdę,
- rozpoznawania osób odpowiedzialnych, którym z zaufaniem można powiedzieć o wszystkich niebezpieczeństwach i przeżywanych problemach,
- rozumienia, że reguły i przepisy prawne są po to, aby ułatwiać ludziom życie, dawać im poczucie bezpieczeństwa oraz sprzyjać współpracy,
- doświadczania, że własny rozwój jest wielką przygodą oraz że największe zadowolenie uzyskuje się dzięki poczuciu bezpieczeństwa, pełni zdrowia oraz pozytywnych i wolnych od środków odurzających i przemocy nawyków i postaw.

2. Uczniowie klas IV-VIII

Jest to okres nasilonych wpływów rówieśniczych. Wtedy także najczęściej rozpoczyna się eksperymentowanie ze środkami odurzającymi, przede wszystkim z tytoniem i alkoholem. Dzieci uzyskują od rodziców większą autonomię w zakresie korzystania z elektronicznych źródeł informacji i komunikacji. Dlatego dzieci na tym etapie potrzebują nowych informacji, bardziej kompleksowych sposobów sprawdzania siebie oraz silniejszych motywacji do unikania środków odurzających i bezpiecznego oraz odpowiedzialnego korzystania z Internetu, telefonu komórkowego itp.

Pod koniec klasy ósmej uczniowie powinni wiedzieć:

- jakie są sposoby rozpoznawania poszczególnych środków, takich jak: np. alkohol, nikotyna, dopalacze i różnego rodzaju substancje, których nazwy znają np. środki pobudzające, halucynogenne.

- że wpływ poszczególnych środków na różnych ludzi jest wyraźnie zróżnicowany, zwłaszcza w zakresie skutków bezpośrednich po zażyciu,
- dlaczego nie należy używać środków odurzających i nadużywać środków IT oraz jaki mają one wpływ na rozwój i życie człowieka,
- że zażywanie jakichkolwiek środków odurzających (nawet tych zalegalizowanych) jest sprzeczne z przepisami szkolnymi,
- w jaki sposób środki odurzające wpływają na rozwój i funkcjonowanie poszczególnych układów i narządów człowieka,
- że niektóre działania społeczne sprzyjają używaniu środków odurzających i nadużywaniu urządzeń IT, a w szczególności: działania reklamowe, presja rówieśnicza, wpływy rodziny oraz wzorce społeczne,
- co to jest uzależnienie od środków odurzających, Internetu, gier i innych o charakterze behawioralnym i jaki ma ono wpływ na życie jednostki, jej rodziny
- że korzystanie z Internetu może sprzyjać ich rozwojowi ale jest też źródłem wielu poważnych zagrożeń dla ich bezpieczeństwa i prawidłowego rozwoju,
- że tzw. „hejt” w sieci jest zjawiskiem szkodliwym, podlegającym konsekwencjom prawnym,
- że istnieją wyspecjalizowani ludzie i instytucje przeznaczone do pomagania młodym ludziom w przeciwstawianiu się negatywnym presjom społecznym, radzeniu sobie z trudnościami oraz w jaki sposób można uzyskać od nich pomoc.

V. WARTOŚCI WYCHOWAWCZE WYNIKAJĄCE Z PODSTAWY PROGRAMOWEJ KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO.

W naszej szkole przyjęliśmy system wartości zgodnie z zapisem sformułowanym w Podstawie programowej kształcenia ogólnego.

Uczeń powinien odkryć, co dla niego jest ważne, pożądane, cenne, wartościowe, następnie uświadomić sobie, na czym ta wartość polega, by móc ją realizować w swoim życiu.

Za najważniejsze wartości uczniowie uznali: bezpieczeństwo, wiedzę, prawa człowieka; rodzice: odpowiedzialność, wiedzę, szacunek dla przyrody; nauczyciele: bezpieczeństwo, odpowiedzialność i wiedzę.¹

¹ Na podstawie diagnozy przeprowadzonej w maju 2023r.

Standardy w zakresie wartości:

W zakresie wartości uczniowie kończący szkołę powinni:

- mieć świadomość, że łamanie przepisów w zakresie bezpieczeństwa oraz używania środków odurzających niesie ze sobą poważne konsekwencje wychowawcze i prawne,
- być przekonani, że szczególnie ważne jest zapewnienie pomocy każdemu, kto jej potrzebuje (szczególnie sobie, członkom rodziny i przyjaciołom),
- umieć rozpoznawać i właściwie reagować na bezpośrednie i pośrednie wpływy społeczne, sprzyjające używaniu środków odurzających i zachowaniom ryzykownym,
- umieć nieść pomoc rówieśnikom oraz rozmawiać z nimi w szkole o swoich problemach i wątpliwościach.

VI.ZADANIA WYCHOWAWCZE SZKOŁY.

1. Sytuacje wychowawczo –profilaktyczne inspirowane i organizowane w szkole

Stwarzane w szkole sytuacje wychowawcze wymagają od naszego ucznia podejmowania właściwych wyborów etycznych, estetycznych, praktycznych w zgodzie z wartościami, które postawiliśmy na czele naszego programu wychowawczo - profilaktycznego.

Do grupy sytuacji wychowawczych i profilaktycznych zwyczajnych, typowych, codziennych zaliczamy:

- wychowawcze aspekty programów nauczania;
- lektura, odniesienie do bohaterów literackich, problemów i postaw, uwrażliwianie na sztukę,
- codzienne obowiązki ucznia, zadania, praca domowa, rzetelność i punktualność,
- dbałość o język ojczysty i kulturę słowa,
- odniesienia do funkcjonowania zespołu klasowego,
- aktywność podczas pobytu na świeżym powietrzu.

Do grupy sytuacji wychowawczych niezwykłych, odświętnych, uroczystych zaliczamy:

- pozalekcyjną aktywność zespołu klasowego (wycieczki, imprezy, prezentacje, spotkania, wspólna rozrywka),
- ogólnoszkolne imprezy, uroczystości całej społeczności szkolnej,
- ceremoniał szkolny, przeżywanie jednostki, emocje, duma, poczucie przynależności,
- sukcesy na arenie międzyszkolnej, zwycięstwo w konkursach wiedzy, zawodach sportowych, konkursach artystycznych.

2. **Wychowanie poprzez budowanie rytuału szkolnego.**

Szkoła buduje swoisty rytuał związany z cyklicznymi uroczystościami, imieniem szkoły, regionem, miastem, Ojczyzną, którego wartość wychowawcza jest ogromna, gdyż towarzyszy uczniowi przez cały czas pobytu w szkole.

Wszystkie elementy rytuału szkolnego oparte są na wartościach wewnątrzszkolnego systemu wychowania.

- *patriotyzm* wyraża uczeń poprzez szacunek dla symboli narodowych, które wyeksponowane są przy uroczystościach szkolnych poprzez kultywowanie tradycji,
- *tolerancja* wobec odmienności innych, przekłada się na bycie dobrym kolegą, związana jest z odpowiedzialnością za siebie i innych,
- *prawda* jako nadrzędna wartość w życiu, rozumiana jako dążenie do wiedzy, poszukiwanie prawdy obiektywnej,
- *dobro* rozumiane jako umiejętność odróżniania dobra od zła i dokonywania właściwych wyborów, kształcenia wrażliwości,
- *bezpieczeństwo* jako subiektywny stan przekonania o dysponowaniu wystarczającymi zasobami do podejmowania działań,
- *wiedza* jako ogół wiarygodnych informacji o rzeczywistości wraz z umiejętnością ich wykorzystania,
- *odpowiedzialność* jako stała obecność norm i powinności wobec drugiego człowieka, odpowiedzialność za samorozwój i bezpieczeństwo,
- *szacunek dla przyrody* rozumiany jako rozważne, świadome i uzasadnione wykorzystywanie potencjału naturalnego.

3. **Ogólne zasady współżycia w szkole:**

- wszyscy jesteśmy członkami jednej społeczności szkolnej, każdy ma prawa i obowiązki, niektóre prawa są jednocześnie obowiązkami;
- błędzić jest rzeczą ludzką, ale ten, kto rozumie, że popełnił błąd ma obowiązek go naprawić, na błędach uczą się wszyscy;
- każdy ma prawo i obowiązek budować własny system wartości oparty na powszechnie rozumianych i akceptowanych pojęciach dobra, prawdy, piękna;
- wolność jednego człowieka nie może ograniczać wolności innych ludzi;
- nikomu nie wolno krzywdzić siebie i innych.

4. System motywacyjny wychowania

a) postawy nagradzane i uznawane”:

- wysoka kultura osobista w szkole i poza nią,
- udział w konkursach przedmiotowych,
- pełnienie funkcji w szkole, w klasie,
- bezinteresowna pomoc koleżeńska,
- akceptacja i tolerancja wobec osób odmiennej narodowości, rasy, wyznania,
- rozumienie potrzeb innych i gotowość niesienia im pomocy
- udział w organizowaniu imprez klasowych, szkolnych,
- reprezentowanie klasy w imprezach szkolnych,
- reprezentowanie szkoły na zewnątrz w różnorodnych konkursach,
- prace porządkowe w klasie, w szkole, na przyszkolnym terenie zielonym,
- uczestnictwo i aktywność w organizacjach szkolnych: SU, ZHP, SKW, SKS,
- punktualność.

b) postawy przynoszące wstyd i uszczerbek dobremu imieniu szkoły.

- przeszkadzanie na lekcjach,
- aroganckie zachowanie wobec innych,
- bójki,
- kradzieże,
- wyłudzenie pieniędzy (rzeczy),
- ubliżanie (koleżance, koledze, pracownikowi szkoły),
- wulgarne słownictwo,
- niszczenie mienia szkoły,
- niszczenie zieleni, zaśmiecanie otoczenia,
- stosowanie środków psychoaktywnych,
- opuszczanie lekcji bez usprawiedliwienia (wagary),
- spóźnienia.

VII. TWORZENIE MIĘDZYKULTUROWEJ PRZESTRZENI W SZKOLE - WŁĄCZANIE UCZNIÓW OBCOKRAJOWCÓW W EDUKACJĘ SZKOLNĄ

1. Cele wychowawczo – profilaktyczne:

- diagnoza potrzeb i problemów uczniów - cudzoziemców;
- umożliwienie szybkiego i efektywnego włączenia uczniów - cudzoziemców do nowych warunków szkolnych;
- wspieranie uczniów – cudzoziemców w rozwoju emocjonalnym, społecznym i fizycznym - budowanie atmosfery bezpieczeństwa i zaufania w grupie.
- obniżenie poziomu lęku w grupie, do której dołączają nowi uczniowie;
- zapobieganie niebezpieczeństwom w szkole, w tym przemocy fizycznej i psychicznej w stosunku do uczniów - cudzoziemców;
- pomoc uczniom w zaadaptowaniu się w nowych warunkach życia w szkole, dostosowanie się do wymogów środowiska uczniowskiego;
- rozwijanie uczniowskich kompetencji międzykulturowych, dbanie o integrację międzykulturową na przestrzeni klasy i szkoły;
- aktywne włączanie rodziców i przedstawicieli środowiska lokalnego w działania na rzecz pomocy rodzinom obcokrajowców;
- uwzględnianie indywidualnych potrzeb dziecka, umacnianie wiary we własne siły i umożliwianie osiągnięcia sukcesu;
- zapewnienie poczucia bezpieczeństwa.

2. Cele dydaktyczne:

- dodatkowa nauka j. polskiego oraz zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze dla uczniów - cudzoziemców;
- objęcie uczniów - cudzoziemców różnymi formami pomocy psychologiczno – pedagogicznej;
- rozwijanie zainteresowania językiem i kulturą polską oraz budzenie w nim chęci porozumiewania się po polsku, z poszanowaniem języka ojczystego ucznia;
- kształcenie i rozwijanie komunikacyjnych kompetencji językowych oraz sprawności językowych w zakresie percepcji (rozumienie ze słuchu, czytanie) i produkcji (mówienie i pisanie);
- rozwijanie podstawowych umiejętności służących świadomemu uczeniu się (głównie umiejętności czytania, pisania, liczenia, wypowiedania się) poprzez wyrównywanie

braków w wiadomościach wynikających z pobytu za granicą i z nieznajomości języka polskiego;

- wzmacnianie chęci poznawania i uczestnictwa w polskiej kulturze, np. poprzez czynne branie udziału w życiu klasowym,
- stwarzanie możliwości promowania własnej kultury narodowej.

3.Oczekiwane efekty:

- diagnoza potrzeb i problemów uczniów w środowisku szkolnym sprzyjająca dalszej edukacji;
- szybkie i efektywne włączenie uczniów cudzoziemskich do nowych warunków szkolnych;
- wsparcie uczniów – cudzoziemców w rozwoju emocjonalnym, społecznym i fizycznym;
- uchronienie przed wykluczeniem społecznym, przed przemocą fizyczną i psychiczną;
- wzmocnienie pozytywnych postaw i zachowań - kształcenie postawy altruizmu wśród polskich uczniów;
- dostosowanie się i respektowanie przez cudzoziemców norm społecznych panujących w szkole.

VIII. OSOBY ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ ZADAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH

Działania wychowawczo-profilaktyczne podejmują wszyscy pracownicy szkoły w myśl przyjętej zasady – wszyscy jesteśmy wychowawcami. Jednak za wychowanie odpowiedzialni są przede wszystkim rodzice, zadaniem szkoły jest wspierać ich w tej roli przede wszystkim poprzez dzielenie się wiedzą o prawidłowościach rozwojowych, czynnikach chroniących i zagrażających zdrowiu i rozwojowi.

Za zaplanowane przez szkołę działania wychowawcze odpowiadają nauczyciele szkoły, uczniowie, pracownicy administracji i obsługi, rodzice uczniów oraz przedstawiciele współpracujących ze szkołą instytucji.

Od rodziców naszych uczniów oczekujemy autentycznego współuczestnictwa w życiu szkoły, opartego na wzajemnym szacunku, zaangażowania w wychowanie, działania na rzecz wzmocnienia czynników chroniących, aktywnego udziału poprzez współtworzenie programów wychowawczych, profilaktycznych, przekazywania dzieciom odpowiednich wzorców, wartości, przekonań i postaw oraz udziału w realizacji wspólnych wychowawczych zadań.

Od instytucji pozaszkolnych (Policji, Sądu Rodzinnego, MOPS, świetlic środowiskowych, Straży Miejskiej) oczekujemy wsparcia i pomocy w realizacji niektórych zadań profilaktycznych i w rozwiązywaniu problemów wykraczających poza możliwości i kompetencje szkoły.

W realizacji celów służących wychowaniu szczególną rolę powierza się nauczycielom – wychowawcom, sprawującym opiekę nad uczniami w ciągu całego etapu edukacyjnego.

1. Realizując swoje zadania, **nauczyciel - wychowawca** powinien w szczególności:
 - realizować zadania wynikające ze Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego zgodnie ze standardami wymagań dla każdego etapu edukacji;
 - szczegółowo rozpoznać czynniki środowiskowe utrudniające prawidłowe funkcjonowanie dziecka w szkole,
 - utrzymywać systematyczny i częsty kontakt z innymi nauczycielami w celu koordynacji działań wychowawczych;
 - współpracować z rodzicami, informując o podejmowanych działaniach ze strony szkoły,
 - współpracować z pedagogiem szkolnym i innymi specjalistami w szkole oraz Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną;
 - kształtować właściwe relacje pomiędzy uczniami, opierając je na poszanowaniu godności osoby ludzkiej niezależnie od statusu materialnego, pozycji społecznej, przynależności narodowej, religii czy niepełnosprawności;
 - inicjować pomoc uczniom mającym trudności w nauce, otaczać opieką uczniów znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej i losowej oraz organizować niezbędną pomoc w tym zakresie;
 - organizować zajęcia z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego,
 - prowadzić działania upowszechniające kulturę wśród uczniów;

- inspirować i organizować środowisko wychowawcze na rzecz szkoły i prowadzić do możliwie najpełniejszej integracji szkoły ze środowiskiem.
2. Wszyscy nauczyciele, realizujący zadania w zakresie pracy edukacyjnej, wspomagają nauczycieli – wychowawców w ich szczególnej roli, jaką jest troska o rozwój osobowy ucznia we wszystkich sferach jego osobowości. Nauczyciele wprowadzają do tematyki swoich zajęć edukacyjnych elementy Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego.
Nauczyciele stwarzają możliwości właściwego funkcjonowania Samorządu Uczniowskiego, Szkolnego Koła Wolontariatu, organizacji harcerskiej oraz innych organizacji młodzieżowych, mających prawo do działania na terenie szkoły.
 3. W zakresie współpracy ze środowiskiem lokalnym nauczyciele inicjują działania o charakterze środowiskowym, starają się znajdować i pozyskiwać sympatyków i sprzymierzeńców dla swoich działań wychowawczych i profilaktycznych.

IX. ZASADY WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z RODZICAMI

Zgodnie z Konstytucją RP rodzice są głównymi wychowawcami dzieci, a szkoła powinna wspierać rodzinę w procesie wychowawczym, kultywowaniu uniwersalnych wartości i pielęgnowaniu tradycji.

Pragniemy aby rodzice współuczestniczyli w życiu szkoły, byli naszymi autentycznymi partnerami w wychowaniu dzieci. Szkoła uwzględnia oczekiwania i sugestie rodziców dotyczące wychowania i profilaktyki.

1. Przepływ informacji pomiędzy rodzicami i nauczycielami.

Rodzice oczekują od nauczycieli bieżącej i pełnej informacji o zachowaniu i postępach ich dziecka, oczekują także wskazówek, nad czym i w jaki sposób należy z dzieckiem pracować. Nauczyciele mają obowiązek informowania rodziców o postępach w nauce i zachowaniu dziecka. Informacja może być przekazywana w sposób opisany w Statucie Szkoły.

2. Powinności szkoły wobec rodziców (opiekunów):

- umożliwienie rodzicom zapoznania się z wszystkimi dokumentami wewnątrzszkolnymi znajdującymi się na stronie internetowej szkoły.

- zapoznanie z dokumentami, zgodnie ze Statutem Szkoły przez wychowawców klas i nauczycieli przedmiotów (przedmiotowe kryteria oceniania z poszczególnych przedmiotów i zachowania),
- badanie opinii rodziców prowadzone w zależności od potrzeb, winno dotyczyć w szczególności:
 - o oczekiwań rodziców wobec szkoły,
 - o skuteczności realizowania zadań wychowawczych, profilaktycznych i edukacyjnych,
- rodzice w pracy opiekuńczej i wychowawczej powinni uzyskiwać wsparcie poprzez:
 - o pedagogizację rodziców – krótkie prelekcje wychowawcy, pedagoga lub innego specjalisty na zebraniach z rodzicami, dotyczące problemów rozwoju dzieci i młodzieży oraz metod postępowania w różnych sytuacjach wychowawczych, podejmowania działań profilaktycznych;
 - o konsultacje, warsztaty;
 - o pomoc w rozwiązywaniu indywidualnych problemów wychowawczych lub rodzinnych, przez pedagoga, wychowawcę klasy, nauczyciela specjalistę;
 - o pomoc rodzinom niewydolnym wychowawczo, ubogim;
 - o możliwość udziału w lekcjach, imprezach klasowych i szkolnych.

3. Powinności rodziców (opiekunów) wobec szkoły:

- dopełnienie czynności związanych z zapisaniem dziecka do szkoły;
- zapewnienie regularnego uczęszczania dziecka do szkoły;
- zapewnienie dziecku warunków umożliwiających przygotowanie się do zajęć szkolnych;
- zainteresowanie postępami dziecka w nauce i zachowaniu poprzez:
 - o uczestniczenie w zebraniach klasowych,
 - o zgłaszanie się do szkoły na prośbę wychowawcy klasowego, innego nauczyciela, pedagoga, dyrektora,
 - o korzystanie z dyżurów nauczycieli, psychologów i pedagoga szkolnego,
 - o kontrolowanie wiadomości w dzienniku elektronicznym,
 - o usprawiedliwianie nieobecności dziecka w szkole zgodnie z zasadami, o których mowa w statucie szkoły.
- informowanie wychowawcy klasowego o sytuacji rodzinnej, zdrowotnej oraz o problemach dziecka mogących mieć wpływ na jego funkcjonowanie w szkole,

- pomoc w działaniach organizacyjnych szkoły (klasy) – wycieczki, zielone szkoły, spotkania klasowe itp.
- przedstawianie swoich uwag, zastrzeżeń, wniosków dotyczących funkcjonowania szkoły, z zachowaniem ogólnie przyjętych norm komunikacji,
- właściwe kształtowanie relacji międzyludzkich.

4. Oczekiwania rodziców (opiekunów) wobec szkoły:

- rodzice chcą by nauczyciele na bieżąco informowali ich o postępach dziecka oraz o ewentualnych problemach, gdy te się pojawiają;
- oczekują od nauczyciela nie tylko informacji o ocenach dziecka, lecz także wskazówek, nad czym i w jaki sposób z nim pracować;
- chcieliby móc liczyć na radę i pomoc nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, oczekują od nich fachowej wiedzy, która mogłaby być im przekazywana w formie ciekawych i dobrze przygotowanych prelekcji, warsztatów, dyskusji;
- oczekują od nauczycieli zrozumienia, wsparcia, nie obarczania odpowiedzialnością za kłopoty dziecka;
- chcieliby mieć poczucie wpływu na to, co się dzieje z ich dzieckiem w szkole, dlatego oczekują od nauczycieli otwartości na sugestie, prośby;
- oczekują poszanowania swoich uczuć, więc nie chcą, by zastrzeżenia wobec nich samych oraz ich dzieci, były zgłaszane w obecności innych rodziców,
- oczekują organizacji zajęć proekologicznych i jeżeli tematyka zajęć na to pozwala, organizowanie zajęć w terenie.

X. METODY I FORMY WYCHOWAWCZE STOSOWANE W SZKOLE

1. Formy oddziaływań werbalnych:

- wyzwalanie pomysłów „burza mózgów”,
- techniki decyzji grupowej,
- sondaż opinii o uczuciach,
- swobodna ekspresja słowna,
- trening spotkaniowy.

2. Formy oddziaływań niewerbalnych:

- improwizacja dramatyczna,

- trening relaksacyjny,
 - swobodna ekspresja plastyczna,
 - muzykoterapia,
 - zabawa w teatr.
3. Formy oddziaływań doraźnych:
- udzielanie indywidualnej pomocy,
 - wzmacnianie pozytywne,
 - wzmacnianie „negatywne” (technika szybkiej interwencji, technika słownego upomnienia).

XI. WYKORZYSTANIE SZKOLNEGO MONITORINGU WIZYJNEGO DLA WZMOCNIENIA BEZPIECZEŃSTWA W SZKOLE ORAZ WSPARCIA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH SZKOŁY

1. Wykorzystanie wybranych materiałów monitoringu wizyjnego do prezentowania przykładów dobrej praktyki zachowania uczniów z zachowaniem następujących zasad:
- a) materiały, o których mowa powyżej, muszą zostać poddane zbiegom technicznym tak, aby osoby w nich się pojawiające były anonimowe.
 - b) uzyskania pisemnej zgody rodziców (prawnych opiekunów) ucznia lub innych osób pojawiających się w/w materiałach.
2. Wykorzystanie zapisów wizyjnych przy badaniu okoliczności zdarzeń
- Stosowanie zaproponowanych technik wychowawczych jest traktowane jako wzbogacenie ogólnego procesu wychowania, mogą nie tylko usprawnić i urozmaicić pracę nauczyciela, lecz także pogłębić u uczniów pozytywną motywację do nauki i związać ich emocjonalnie ze szkołą. Najgłębszy sens stosowania technik wychowawczych tkwi w tym, że intencją ich nie jest oddziaływanie na dzieci w sposób bezpośredni, lecz pośrednio, tj. z ich osobistym udziałem. Uczniom nie daje się odczuć, że są wychowywani czy poddawani jakimś specjalnym zabiegom. Dzięki temu zapewnia się im należną akceptację i szacunek.

**XII. CELE, ZADANIA, PRZEWIDYWANE EFEKTY W DZIAŁANIACH
WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNYCH SZKOŁY**

CEL	ZADANIA (SPOSÓB OSIĄGANIA CELU)	PRZEWIDYWANE EFEKTY – MODEL ABSOLWENTA
1. Dbamy o rozwój intelektualny ucznia	• Rozwijamy aktywność ucznia. • Kształcimy potrzebę poznawania swoich uzdolnień, rozwijania ich. • Kształcimy umiejętność uczenia się (gromadzenia, szeregowania, weryfikowania informacji). • Kształcimy umiejętność samodzielnego stawiania sobie celów poznawczych.	• Uczeń jest aktywny, ciekawy świata, otwarty, gotowy do ciągłych zmian, ustawicznego kształcenia. • Uczeń potrafi wykorzystywać swój potencjał intelektualny. • Uczeń zna swoje mocne i słabe strony, potrafi planować swój rozwój.
2. Dbamy o rozwój psychiczny ucznia.	• Kształcimy umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb. • Kształcimy umiejętność zaspakajania własnych potrzeb w sposób konstruktywny, sprzyjający rozwojowi (zdrowiu). • Kształcimy umiejętność zwracania się o pomoc do odpowiednich osób. • Kształcimy wrażliwość na potrzeby innych oraz umiejętność niesienia pomocy rówieśnikom. • Kształcimy umiejętność organizowania własnego czasu i planowania (np. czasu i miejsca nauki). • Kształcimy umiejętność samodyscypliny, kierowanie własnym zachowaniem i radzenia sobie z trudnymi emocjami (np. lęk, gniew).	• Uczeń potrafi rozpoznać własne potrzeby. • Potrafi zaspokajać swoje potrzeby w sposób konstruktywny. • Jest gotowy zaspokajać potrzeby innych. • Umie zorganizować swój czas i miejsce pracy zgodnie z zasadami higieny oraz zaplanować różne czynności. • Uczeń potrafi kierować własnym zachowaniem. Uczeń ma poczucie, że potrafi pokonać trudności i niepowodzenia: - ma adekwatną samoocenę, - akceptuje swoje słabości, - ma szacunek dla siebie i innych.

	• Kształtujemy pozytywne postawy ucznia wobec samego siebie: -poczucie, że potrafi pokonać trudności i życiowe niepowodzenia, -tolerancję wobec siebie i innych, umiejętność tworzenia pozytywnej samooceny, -adekwatną ocenę swoich możliwości, -akceptację swoich słabych stron, -szacunek dla samego siebie i innych.	
3. Dbamy rozwój społeczny ucznia,	• Kształcimy umiejętność komunikowania się z ludźmi. • Kształcimy kulturę bycia. • Kształcimy umiejętność współpracy w zespole. • Kształcimy umiejętność negocjacji, rozwiązywania problemów i konfliktów. • Kształcimy umiejętność pełnienia ról społecznych. • Rozbudzamy poczucie przynależności do społeczności szkolnej, środowiska lokalnego, regionu, kraju. • Uświadamiamy uczniom wartości wspólnoty takich jak rodzina, środowisko lokalne, ojczyzna – wskazujemy na obowiązki wobec tych wspólnot. • Uczymy zwyczajów, obyczajów, tradycji. • Kształcimy nawyk do rzetelnej pracy jako drogi do osiągnięcia celów życiowych w oparciu o rozwój	• Uczeń potrafi komunikować się z ludźmi. • Uczeń charakteryzuje się wysoką kulturą osobistą. • Uczeń potrafi współpracować w zespole. • Uczeń potrafi negocjować, rozwiązywać problemy. • Uczeń potrafi pełnić różne role społeczne. • Uczeń czuje się częścią społeczności. • Uczeń ma świadomość wartości, jakie niesie życie we wspólnocie. • Uczeń zna i potrafi kultywować tradycje. • Uczeń ceni pracę, jako drogę do osiągnięcia celów. • Uczeń charakteryzuje się postawą proekologiczną. • Uczeń jest samodzielny, zna zasady działań samorządowych, dostrzega korzyści

	własnych zdolności i talentów. • Kształcimy właściwe zachowania w stosunku do przyrody, • Wskazujemy konieczność działań ekologicznych. • Rozwijamy samodzielność, samorządność wśród uczniów. • Kształcimy umiejętność szukania pomocy (u konkretnych osób i instytucji). • Uczymy odpowiedzialnego korzystania z praw i odpowiedzialności za obowiązki. • Kształcimy umiejętność przeciwstawiania się negatywnej presji rówieśniczej. • Kształcimy zdolność do budowania i otrzymywania długotrwałych satysfakcjonujących więzi z innymi ludźmi (rodzina, grupa, rówieśnicy, lokalna społeczność, ogół społeczeństwa). • Kształtujemy pozytywne nastawienie wobec innych ludzi: - zdolność do obdarzania miłością i przyjaźnią, -szacunek dla odmienności i dla praw innych ludzi -zdolność do powstrzymywania się od nacisków i przemocy wobec innych, - poczucie odpowiedzialności za innych,	społeczne płynące z pracy samorządowej. • Uczeń potrafi prosić o pomoc dla siebie i swoich bliskich. • Uczeń potrafi korzystać ze swoich praw i rzetelnie wypełnia swoje obowiązki. • Uczeń potrafi przeciwstawiać się naciskom innych, jest asertywny. • Uczeń potrafi nawiązać i utrzymać bliskie więzi z innymi ludźmi i czerpać z nich zadowolenie. • Potrafi kochać i przyjaźnić się • Ma szacunek dla odmienności i szacunek dla praw innych. • Nie stosuje przemocy i nacisków w celu zaspakajania swych potrzeb. • Ma poczucie odpowiedzialności za innych. • Ma poczucie więzi z grupą, do której należy.
--	---	---

	- poczucie przynależności do grupy, do której należy (rodzina, klasa, szkoła, itd.)	
4. Dbamy o rozwój zdrowotny ucznia (fizyczny).	• Uczymy zdrowego stylu życia. • Uświadamiamy o szkodliwości substancji psychoaktywnych. • Kształcimy sprawność fizyczną uczniów. • Proponujemy aktywne formy spędzania wolnego czasu. • Uczymy właściwych nawyków higienicznych. • Uczymy podstawowych zasad zdrowego odżywiania. • Kształcimy zasady prawidłowego korzystania z komputera i innych urządzeń IT, zapobiegające uzależnieniom behawioralnym. • Kształcimy umiejętność rozpoznawania sytuacji niebezpiecznych dla zdrowia i życia i właściwego reagowania na nie. • Kształcimy umiejętność rozpoznawania własnych objawów stresu i radzenia sobie za stresem. • Kształtujemy zdolność do wybierania pozytywnych stylów życia. • Uświadamiamy szkodliwość używania substancji psychoaktywnych.	• Uczeń zna zasady zdrowego stylu życia i potrafi je stosować. • Uczeń aktywnie spędza wolny czas. • Uczeń zna i stosuje podstawowe zasady higieny. • Uczeń zna i stosuje na co dzień zasady zdrowego odżywiania się. • Uczeń zna zasady zdrowego i bezpiecznego korzystania z komputera i telewizji zna mechanizm i objawy uzależnień. • Uczeń potrafi rozpoznać sytuacje i osoby niebezpieczne, wie jak zachować się w takiej sytuacji. • Uczeń potrafi rozpoznać objawy własnego stresu i zna sposoby relaksu i odprężenia się. • Uczeń potrafi dokonywać wyborów sprzyjających zdrowiu. • Uczeń ma wystarczającą wiedzę o środkach odurzających i potrafi zająć wobec nich właściwe stanowisko. • Uczeń zna i stosuje się do reguł i przepisów obowiązujących w jego środowisku (dom, klasa, szkoła).

	• Kształcimy zdolność do brania odpowiedzialności za własne zdrowie i dobre samopoczucie. • Tworzymy środowisko, w którym działają jasne reguły i przepisy (zasady) sprzyjające bezpieczeństwu i zdrowiu.	
5. Dbamy o rozwój moralny ucznia.	• Kształcimy zdolność wartościowania. • Kształcimy umiejętność oceny własnych zachowań. • Uczymy otwartości, ufności, autentyzmu działań, gotowości do poświęceń i niesienia pomocy. • Pokazujemy uczniom uniwersalne wartości, jakimi powinni kierować się w życiu. • Zapoznajemy ucznia z sylwetkami wybitnych ludzi jako wzór postaw patriotycznych i osobowościowych o wyjątkowych walorach moralnych. • Uczymy odpowiedzialności za słowa i czyny. • Kształcimy umiejętność dokonywania wyborów i brania za nie odpowiedzialności. • Kształcimy umiejętność podejmowania decyzji. • Kształcimy świadomość, że reguły i przepisy prawne są po to, aby ułatwiać ludziom życie, dawać im poczucie bezpieczeństwa oraz sprzyjać współpracy.	• Uczeń ma wypracowany właściwy system wartości i jest świadomy tego systemu. • Uczeń potrafi dokonywać samooceny. • Uczeń jest gotowy do pomocy słabszym. • Uczeń zna uniwersalne wartości i kieruje się nimi w życiu. • Uczeń wzoruje się na wielkich osobowościach, są dla niego autentycznym autorytetem moralnym. • Uczeń potrafi dokonać trafnego wyboru. • Uczeń potrafi samodzielnie podejmować właściwe decyzje. • Uczeń rozumie znaczenie i potrzebę istnienia reguł, zmian, działań, zgodnie z obowiązującymi normami i potrafi sam tworzyć zasady sprzyjające satysfakcjonującemu życiu.

6. Dbamy rozwój duchowy ucznia.	• Zapoznajemy ucznia z dorobkiem kultury. • Kształcimy postawy twórcze. • Rozwijamy myślenie refleksyjne, wrażliwość. • Kształcimy postawę zaangażowania we wszystko, co robi i satysfakcję ze swoich osiągnięć. • Kształcimy otwartość na świat, nowe doświadczenie i pomysły.	• Uczeń zna elementy kultury polskiej. • Uczeń jest przygotowany do twórczego działania. • Uczeń potrafi nawiązywać kontakty z drugim człowiekiem w sposób akceptowalny społecznie. • Uczeń jest skłonny do refleksji. • Uczeń w pełni angażuje się w to, co robi i czerpie satysfakcję ze swoich osiągnięć. • Uczeń jest otwarty na nowe doświadczenia i nowe pomysły.
--	---	--

XIII. OGÓLNE ZADANIA PERSONELU SZKOLNEGO W PROFILAKTYCE SZKOLNEJ

1. Pracownicy szkoły a w szczególności nauczyciele dokładają wszelkich starań, by posiadać pełną orientację w zakresie zjawiska przemocy, używania przez dzieci substancji psychoaktywnych oraz występowania innych zachowań dysfunkcyjnych.
2. Opracowują system zasad, procedury postępowania w sytuacjach stosowania przemocy w szkole, używania środków odurzających i uzależniających, kradzieży i dewastacji mienia oraz innych zachowań dysfunkcyjnych i stosują go w praktyce.
3. Odpowiadają za prawidłowe funkcjonowanie zasad regulujących codzienne życie szkoły, a w szczególności przepisów dotyczących bezpieczeństwa, stosowania przemocy i środków odurzających.
4. Opracowują i realizują Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny.
5. Systematycznie podnoszą swoje kompetencje z zakresu problemów dzieci i profilaktyki.
6. Dążą do pozyskania wsparcia rodziców i lokalnej społeczności w działaniach z zakresu profilaktyki.
7. Współpracują ze służbami społecznymi w zakresie przeciwdziałania przestępczości i uzależnieniom oraz podniesienia bezpieczeństwa w szkole i środowisku lokalnym.

XIV. OGÓLNE ZADANIA UCZNIÓW

1. Nabywanie wiedzy o skutkach i ryzyku związanym ze stosowaniem substancji psychoaktywnych.
2. Znajomość osób i organizacji pomagających młodym ludziom w kryzysach, w tym związanych z uzależnieniami.
3. Zrozumienie istoty presji rówieśniczej, jej wpływu na podejmowane decyzje oraz poznanie sposobów przeciwstawiania się jej.
4. Poznanie przepisów szkolnych dotyczących bezpieczeństwa, stosowania przemocy, środków odurzających i ich używania.
5. Poznanie procedur szkolnych związanych z ujawnieniem wykroczeń w tym zakresie.
6. Wspieranie szkolnych przepisów dotyczących bezpieczeństwa, konsekwencji stosowania substancji psychoaktywnych i przemocy oraz działanie zgodne z tymi przepisami.
7. Dostarczanie pozytywnych wzorców zachowań innym uczniom /zwłaszcza młodszym/.
8. Aktywne angażowanie się w zadania profilaktyczne szkoły.
9. Zachęcanie rówieśników mających problemy osobiste do poszukiwania pomocy profesjonalnej.
10. Współdziałanie z dorosłymi w tworzeniu bezpiecznego i przyjaznego dla niepełnosprawnych rówieśników klimatu w szkole.
11. Informowanie nauczycieli i rodziców o sytuacjach stanowiących zagrożenie dla zdrowia fizycznego i psychicznego.
12. Zachęcanie rodziców do udziału w działaniach profilaktycznych szkoły oraz do współdziałania z innymi rodzicami i szkołą w organizowaniu środowiska bezpiecznego dla zdrowia i rozwoju.

XV. OGÓLNE ZADANIA RODZICÓW

Rodzice są zobowiązani do pomagania swoim dzieciom w kształtowaniu zdrowego systemu wartości. Mogą to robić przez:

- dostarczanie dobrego przykładu m.in. w formie rezygnacji z używania środków uzależniających, właściwego korzystania z elektronicznych komunikatorów, preferowania zdrowego stylu życia, konstruktywnego rozwiązywania problemów
- wyjaśnianie /stosownie do wieku dziecka/, co jest szkodliwe dla zdrowia i jakie są reguły prawne odnoszące się do używania niektórych środków,

- wspomaganie rozwoju samodyscypliny /np. przez przydzielanie obowiązków stosownych do wieku i egzekwowanie ich wypełniania, w tym obowiązku nauki/, - ustalanie reguł zachowania związanych z podstawowymi sferami życia dziecka /używanie środków odurzających, godziny powrotu do domu, korzystanie z TV, komputera (gry, Internet), spożywanie niektórych produktów ważnych dla zdrowia itp./ i konsekwentne ich przestrzeganie,
- wspieranie dziecka w zachowywaniu postawy abstynencyjnej wobec alkoholu, nikotyny i innych środków odurzających.

Rodzice powinni:

- znać kolegów swojego dziecka, jego zainteresowania i działania oraz miejsca przebywania;
- stale pracować nad usprawnianiem komunikacji rodzinnej, prowadzić dostosowane do wieku dziecka dyskusje na temat aktualnych zagrożeń (środków odurzających i ich używania, korzystania z Internetu, gier komputerowych, dopalaczy, przemocy) w sposób czytelny dla dziecka ujawniać własne stanowisko wobec używania środków odurzających, stosowania przemocy itp.;
- kontrolować programy telewizyjne, filmy oglądane przez dziecko, gry komputerowe i zakres korzystania z Internetu oraz czas korzystania z nich,
- utrzymywać osobiste kontakty z innymi rodzicami w celu wymiany doświadczeń, wiedzy i uzgodnienia metod wychowawczych,
- utrzymywać kontakt i współdziałać ze szkołą, zarówno w zakresie uzgadniania metod wychowawczych wobec własnego dziecka, jak i programowania oraz realizowania szkolnego programu profilaktyki.

W zakresie poszerzania własnej wiedzy rodzice powinni:

- mieć dobre rozeznanie odnośnie specyfiki używania środków odurzających w lokalnej społeczności,
- umieć prawidłowo identyfikować pierwsze symptomy uzależnień,
- współpracować z innymi rodzicami oraz nauczycielami w zakresie wymiany informacji oraz określania form współpracy w przeciwstawianiu się uzależnieniom,
- umieć prawidłowo reagować w stosunku do dziecka zagrożonego uzależnieniem tak, by nie pogłębiać jego problemów.

**XVI. MATRYCA DZIAŁAŃ O CHARAKTERZE WYCHOWAWCZO –
PROFIAKTYCZNYM**

UCZESTNICY	POZIOMY DZIAŁAŃ		
	EDUKACJA	TRENINGI/WARSZTATY UMIEJĘTNOŚCI	PSYCHOKOREKTA
UCZNIOWIE	-dostarczanie wiedzy o skutkach działania środków uzależniających (alkohol, nikotyna, narkotyki); pułapkach i zagrożeniach ze strony reklam, internetu, gier komputerowych - edukacja prawna (znajomość praw dziecka, praw i obowiązków ucznia, znajomość sankcji prawnych wynikających z kodeksu postępowania w sprawach nieletnich oraz kar i nagród wynikających ze statutu szkoły, - organizacja zajęć dydaktyczno-wyrównawczych, - dydaktyczne grupy wsparcia, - pomoc koleżeńska w odrabianiu lekcji,	- elementy treningu interpersonalnego (rozpoznawanie i nazywanie uczuć, komunikowanie się, radzenie sobie z agresją), -trening przeciwstawiania się negatywnej presji rówieśniczej, - warsztaty skutecznego uczenia się, - rozpoznawanie własnego stylu uczenia się, -trening rozwiązywania konfliktów, -sposoby radzenia sobie ze stresem, - postępowanie wobec aktów przemocy,	-zajęcia korekcyjno-kompensacyjne, -terapia logopedyczna, -reedukacja, -wsparcie psychologiczne pedagoga i psychologa szkolnego, - psychoterapia indywidualna, -psychoterapia rodzinna, - socjoterapia, -grupy wsparcia psychologicznego, - rewalidacja, -zajęcia integracyjne w klasach, - udział w zajęciach świetlic środowiskowych i ognisk wychowawczych.

	- włączenie do programu zajęć edukacyjnych problematyki promocji zdrowia, - zajęcia edukacyjne dotyczące osób i instytucji udzielających pomocy młodym ludziom - zajęcia edukacyjne o tematyce bezpieczeństwa, - dostarczanie wiedzy czym jest przemoc (w tym przemoc domowa), -tematyczne gazetki ściennie i ulotki		
PERSONEL SZKOLNY	-spotkania „wiązek” i spotkania ze służbami społecznymi - sesje analizy trudności i uzgadniania strategii -sesje tematyczne w ramach WDN -materiały instruktażowe wg zapotrzebowania -biblioteczka nauczyciela – wychowawcy	-elementy warsztatu rozwoju umiejętności wychowawczych, -warsztaty rozwijające umiejętność pracy z dziećmi niepełnosprawnymi w zakresie różnych dysfunkcji, -szkolenia i warsztaty z zakresu uzależnień behawioralnych u uczniów, -szkolenia i warsztaty przygotowujące do pracy z uczniem w kryzysie psychicznym	- grupa wsparcia dla nauczycieli (np. w ppp)

	-filmy i inne pomoce audiowizualne.		
RODZICE	-sesje wykładowe z udziałem specjalistów, -materiały instruktażowe i informacyjne (gazetki, ulotki, informacje na stronie internetowej szkoły itp.) -konsultacje i poradnictwo wychowawcze z udziałem wychowawcy, pedagoga, psychologa szkolnego, pedagoga specjalnego i ppp -biblioteczka rodzica w zasobach biblioteki szkolnej.	- elementy warsztatu umiejętności wychowawczych realizowanych przez specjalistów lub wychowawców podczas zebrań z rodzicami, -grupy wsparcia prowadzone przez pracowników ppp np. dla rodziców dzieci z autyzmem.	-psychoterapia rodzinna w ppp lub innych specjalistycznych placówkach.

XVII. CHARAKTERYSTYKA PROPONOWANYCH DZIAŁAŃ

1. DZIAŁANIA EDUKACYJNE SKONCENTROWANE NA UCZNIACH:

Edukacja w zakresie problemów uzależnień – zajęcia edukacyjne ze specjalistami profilaktyki uzależnień – odpowiedzialny dyrektor szkoły, pedagog .

Włączenie do programu zajęć edukacyjnych problematyki promocji zdrowia – treści profilaktyczne należy włączyć do programu szkolnego realizowanego obligatoryjnie i dostosować je do wieku uczniów. Należy wykorzystywać dostępne w szkole programy takie jak: „Spójrz inaczej”, „Moje zdrowie”, materiały ogólnopolskich i regionalnych kampanii np. „Bezpieczna szkoła”, „Nie pal przy mnie proszę”, „Trzymaj formę”,

„Trzeźwy umysł” oraz formy pomocy rekomendowane przez Miejskie Centrum Profilaktyki Uzależnień. Należy zobowiązać higienistkę szkolną do przygotowania i poprowadzenia z pomocą wychowawców zajęć edukacyjnych dotyczących zdrowego odżywiania się i inne w zależności od potrzeb.

Zajęcia edukacyjne o tematyce bezpieczeństwa – cykliczne spotkania ze strażą miejską i policją; zajęcia prowadzone przez pedagoga o tematyce wynikającej z bieżących potrzeb. Zajęcia z udziałem pracowników miejskiego ośrodka pomocy społecznej w związku z realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Odpowiedzialni: dyrekcja szkoły, koordynator ds. bezpieczeństwa.

Edukacja prawna – spotkania edukacyjne z policją i strażą miejską dotyczące odpowiedzialności karnej nieletnich – odpowiedzialny dyrektor szkoły, pedagog; zaznajamianie uczniów z wewnątrzszkolnym systemem norm i zasad oraz procedurami dotyczącymi bezpieczeństwa – odpowiedzialni wszyscy nauczyciele, w szczególności wychowawcy klas.

Zajęcia dydaktyczno- wyrównawcze – realizowane przez nauczycieli z uczniami zakwalifikowanymi do tej formy pomocy na podstawie zarządzenia o pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

Pomoc w odrabianiu lekcji – systematycznie realizowana głównie przez świetlice środowiskowe współpracujące ze szkołą, czasowo przez rówieśników w ramach pomocy koleżeńskiej. Wychowawcy klas i pedagog odpowiadają za działania informacyjne i kierowanie do świetlic uczniów wymagających systematycznej pomocy ze względu na sytuację rodzinną.

2. DZIAŁANIA EDUKACYJNE SKONCENTROWANE NA PERSONELU SZKOLNYM:

Spotkania „wiązek” i spotkania ze służbami społecznymi – obejmują cykl spotkań nauczycieli, dyrekcji, pedagoga oraz przedstawicieli służb społecznych zgodnie z ustalonym harmonogramem i według bieżących potrzeb. Odpowiedzialni liderzy wiązek i dyrekcja szkoły.

Sesje tematyczne w ramach WDN – obejmują 2-3 spotkania w okresie. Tematyka sesji będzie wynikać z bieżącego zapotrzebowania nauczycieli. Udział w sesjach jest obowiązkowy. Odpowiedzialny dyrektor szkoły.

Materiały instruktażowe – obejmują zestaw publikacji w formie poradników, informatorów, ulotek, wskazówek, procedur z zakresu psychoprofilaktyki i interwencji w sytuacjach kryzysowych. Materiały przygotowuje pedagog, psycholog, służby społeczne lub wykorzystuje się materiały publikowane w ramach kampanii społecznych i akcji profilaktycznych. Zapoznavanie się z nimi i ich stosowanie jest obowiązkowe.

Biblioteczka wychowawcy – zestaw podstawowych publikacji dostępny w bibliotece szkolnej z zakresu profilaktyki i wychowania w formie bibliografii szkolnego profilaktyka. Odpowiedzialny jest bibliotekarz i pedagog. Zestaw będzie uzupełniany o nowe szczególnie wartościowe pozycje. Uzupełnieniem będą materiały w formie prezentacji multimedialnych przygotowanych przez Zespół ds. Profilaktyki, filmy i inne pomoce audiowizualne.

3. DZIAŁANIA EDUKACYJNE SKONCENTROWANE NA RODZICACH:

Sesje wykładowe – obejmą co najmniej 3 spotkania rocznie z rodzicami uczniów. Przedstawione zostaną podstawowe problemy wspomagania rozwoju i oddziaływań wychowawczych. Uwzględniona zostanie także tematyka zaproponowana przez rodziców.

Materiały instruktażowe i informacyjne – opracowane przez personel szkolny lub specjalistów oraz dostępne w ramach kampanii społecznych przedstawiające zindywidualizowane programy oddziaływań wobec niektórych uczniów lub procedury

postępowania w sytuacjach kryzysowych. Udostępniane poprzez gazetki, stronę internetową, w trakcie zebrań z rodzicami.

Konsultacje i poradnictwo wychowawcze – prowadzone przez wychowawców, pedagoga, logopedę i psychologa umożliwiające rodzicom i opiekunom uzyskanie indywidualnej pomocy w zakresie poszerzenia kompetencji wychowawczych. Prowadzone będą przez cały rok szkolny w godzinach dyżurów nauczycieli, pracy pedagoga a przede wszystkim podczas dyżuru pedagoga odbywającego się raz w tygodniu w czasie dogodnym dla pracujących rodziców. Korzystanie z konsultacji jest dobrowolne.

Biblioteczka rodzica – wyodrębniony zestaw podstawowych publikacji z zakresu postępowania wychowawczego wobec dziecka oraz z zakresu funkcjonowania rodziny. Wszystkie materiały udostępniane są rodzicom na życzenie.

4. DZIAŁANIA TRENINGOWE SKONCENTROWANE NA UCZNIACH:

Elementy treningu interpersonalnego – realizowane na godzinach wychowawczych i w trakcie cyklicznych zajęć z pedagogiem, psychologiem oraz przez wszystkich nauczycieli skoncentrowany na rozwijanie umiejętności nazywania i rozpoznawania uczuć, komunikowania się, rozpoznawania potrzeb i ich właściwego sygnalizowania. Odpowiedzialni wszyscy nauczyciele, pedagog.

Trening przeciwstawiania się negatywnej presji rówieśniczej – uzupełnienie treningu interpersonalnego, działania skoncentrowane na doskonaleniu skutecznego realizowania konstruktywnych celów życiowych i obrony swoich praw.

Warsztaty skutecznego uczenia się – realizowane przez wychowawców w swoich klasach umożliwiające uczniom uzyskanie wiedzy o warunkach i sposobach efektywnego uczenia się. Uzupełnieniem może być pomoc uczniom w identyfikacji osobistego stylu uczenia się.

Trening umiejętności radzenia sobie ze stresem – działania zmierzające do rozwijania umiejętności rozpoznawania u siebie sygnałów stresu i konstruktywnego radzenia sobie z nim.

Trening rozwiązywania konfliktów – realizowany we współpracy z pedagogiem skoncentrowany na poszerzeniu wiedzy i umiejętności zaspokajania swoich potrzeb bez używania przemocy i agresji.

Elementy zajęć korekcyjnych jako przeciwdziałanie wadom postawy (realizowane np. podczas zajęć wychowania fizycznego).

5. DZIAŁANIA TRENINGOWO-WARSZTATOWE SKONCENTROWANE NA PERSONELU SZKOLNYM:

Warsztaty umiejętności wychowawczych – przeznaczone dla nauczycieli pragnących usprawnić swoje umiejętności wychowawcze a przede wszystkim dla nauczycieli o krótkim stażu pedagogicznym. Warsztaty realizowane będą w ramach WDN, grupy wsparcia w ppp lub innych formach wg zapotrzebowania nauczycieli.

Szkolenia i warsztaty związane z uzależnieniami behawioralnymi, przeznaczone dla nauczycieli, chcących poszerzyć wiedzę o tym zjawisku oraz poszukujących metod pracy i wsparcia procesu terapii ucznia z uzależnieniem (zwłaszcza od gier komputerowych, Internetu).

Warsztaty przeciwdziałające wypaleniu zawodowemu u nauczycieli i specjalistów.

5. DZIAŁANIA WARSZTATOWE SKONCENTROWANE NA RODZICACH:

Elementy warsztatu umiejętności wychowawczych – działania organizowane na zapotrzebowanie rodziców. Wychowawcy klas mogą realizować elementy warsztatu podczas zebrań z rodzicami w zależności od ich bieżącej oceny sytuacji w klasie. Przykładowe tematy: bariery w komunikacji z dziećmi, jak urządzić dziecku kącik do nauki, jakie obowiązki powinno mieć dziecko w określonym wieku i jak je z nich rozliczać, kiedy kieszonkowe i ile.

7. DZIAŁANIA PSYCHOKOREKCYJNE SKONCENTROWANE NA UCZNIACH:

Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne – realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami o pomocy psychologiczno-pedagogicznej, w porozumieniu i za zgodą rodziców. Odpowiedzialny dyrektor szkoły, wychowawcy, psycholog.

Rewalidacja – organizowana dla uczniów zakwalifikowanych do kształcenia specjalnego realizowana przez pedagogów specjalnych. Odpowiedzialny dyrektor szkoły i zespół ds. integracji.

Terapia logopedyczna – realizowana w szkole przez logopedę i w poradni psychologiczno-pedagogicznej na zasadach określonych w przepisach o pomocy psychologiczno-pedagogicznej. Odpowiedzialny dyrektor szkoły i logopeda.

Wsparcie psychologiczne – indywidualna pomoc udzielana przez pedagoga i psychologa uczniom znajdującym się w sytuacji kryzysowej (ofiara przemocy, rozstanie rodziców, wyjazd rodziców za granicę).

Psychoterapia indywidualna – realizowana, w razie potrzeby, przez ośrodki terapii.

Psychoterapia rodzinna – realizowana przez ośrodki terapii /w razie potrzeby.

8. DZIAŁANIA PSYCHOKOREKCYJNE SKONCENTROWANE NA PERSONELU SZKOLNYM:

Grupa wsparcia dla nauczycieli – działająca na zasadach samopomocy ukierunkowana na bieżące rozwiązywanie trudności i rozwijanie umiejętności skutecznego działania.

XVIII. PROCEDURA EWALUACYJNA SZKOLNEGO PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

OKREŚLENIE STRATEGII BADAWCZEJ

Ocenie poddawane będą następujące elementy programu:

- WYKORZYSTANE ZASOBY /realizatorzy, nakłady finansowe na poszczególne działania, nakłady czasu, liczba biorących udział w programie/.
- OSIĄGNIĘTE WYNIKI BEZPOŚREDNIE I SKUTKI ODROCZONE

- ZMIANY W JEDNOSTCE
 - w sferze poznawczej: wiedza, rozumienie
 - w sferze emocjonalnej: obraz siebie, poczucie wartości, reakcje na stres podejmowanie decyzji, system wartości
 - w zachowaniu: umiejętności, postawy ,

- ZMIANY W ŚRODOWISKU SZKOLNYM:
 - w sferze poznawczej: wzrost poziomu wiedzy
 - zaangażowanie w działania alternatywne: koła zainteresowań, zajęcia pozaszkolne, sport
 - przestrzeganie dyscypliny szkolnej - zaangażowanie w działania prospołeczne
 - zachowania dysfunkcyjne.

Każdego roku Szkolny Zespół Ewaluacji Wewnętrznej decyduje o tym, które elementy SPR i jaki zakres oczekiwanych zmian będzie poddawany ewaluacji.

Ocena zmian dokonywana będzie dwutorowo:

1. Zmiany w jednostce, w jej sferze poznawczej mogą być badane po zakończeniu programu czy działań będących zamkniętą całością realizowanych w określonym przedziale czasowym, który nie przekracza jednego roku /np. trening asertywności, określony program profilaktyczny.
2. Zmiany w środowisku i w sferze emocjonalnej oraz behawioralnej jednostki oceniane będą w dłuższym przedziale czasowym w zależności od rodzaju podejmowanych działań.

Każdorazowo decyzję o przeprowadzeniu badań podejmuje Dyrektor Szkoły, lub Szkolny Zespół Ewaluacji Wewnętrznej, który określa szczegółową strategię badania ewaluacyjnego, dokonuje wyboru procedury badawczej, przeprowadza badanie, dokonuje opracowania wyników uwzględniając przy tym grupy odbiorców tych opracowań.